

Kaukoputkitesti jatkuu yhä: Swarovski ATS 80 HD

Swarovskin uusi iso putki esiteltiin syyskuussa Espanjassa, ja heti ensimmäisen erän saavuttua Suomeen ALULAN uuttera testiryhmä ryhtyi selvittämään tämän nuoren perillisen ominaisuuksia. Onko se yhtä hyvä tai jopa parempi kuin edellisen testimme kunniakas voittaja, Zeiss Diascope 85? Onko siitä valtaamaan samanlaista asemaa kriittisten ja kovaksi keitettyjen lintuharrastajien keskuudessa kuin sen edeltäjällä, AT 80 HD:lla on ollut? Koska ALULASSA on kuluvana vuonna ollut jo kaksi suurehkoa vertailutestiä, päätin tällä kertaa testata uutuuden vain näitä kahta kovaa vastaan. Samalla saataisiin (toivottavasti) myös vastaus kahteen kysymykseen: onko tässä markkinoiden paras putki, ja onko vanhan Swarovskin omistajan nyt syytä ryhtyä toimiin säilyttääkseen asemansa?

Edellisten testien yhteydessä mainittujen yksilöllisten laatuvaihteluiden vaikutuksen vähentämiseksi katsottiin ensin läpi koko maahan saatu kuuden kappaleen ensierä ja siitä valittiin kvaltaan paras yksilö. Vertailuputkeksi valikoitiin paras Zeiss suunnilleen samankokoisesta joukosta, ja Swarovskin vanhempaa putkea edustamaan otettiin paras tiedossamme oleva yksilö. Kenttätestit tehtiin pilvisenä ja koleana lokakuun päivänä, jolloin väreilyä oli erittäin vähän ja valo varsin tasainen. Putkien vastavalo-ominaisuudet katsottiin erikseen aurinkoisena aamupäivänä. Hämärävertailu, jossa vanha Swarovski ei enää ollut mukana, tehtiin illalla auringonlaskun molemmin puolin niin ikään pilvisenä päivänä. Lisäksi tehtiin erotuskyky- ja muita testejä sisätiloissa testitauluja käyttämällä. Putket testattiin zoom-okulaareilla, mutta myös 30x laajakulmia kokeiltiin molemmissa uusissa putkissa.

Tekniset- ja käyttöominaisuudet

ATS 80 HD on suurempaa objektiivia lukuun ottamatta sama kaukoputki kuin sen pikkuveli ATS 65. Ne käyttävät samoja okulaareja, joiden suurennokset pysyvät samoina molemmilla putkilla toisin kuin Zeissilla ja Nikonilla. Suurempi objektiivi myös korjaa pikkuputken tasapaino-ongelman, ja zoomilla ATS 80 onkin vain hiukan takapainoinen. Putki on kymmenisen senttiä AT 80:ää lyhyempi ja hieman kevyempi, vaikka onkin kokonaan kumitettu Swarovskin tummanvihreällä uretaanipäällysteellä. Tältä osin suunnittelu on onnistunut todella hyvin. Zeiss on tosin kutakuinkin samankokoinen ja sen objektiivikin on suurempi, mutta siitä puuttuu kumipäällyste. Metallinen jalustakiinnitysalku on muotoiltu sopimaan suoraan Swarovskin videopään pikakiinnityslevyn paikalle, jolloin levyä ei tarvita. Oivallus on oikein hyvä, mutta valitettavasti ko. videopää ei ole nestevaimennettu eikä myöskään näin paljon suurentavalle putkelle kyllin tukeva. Tarkennusrenkas on rungon ympärillä kuten vanhassakin mallissa, mutta on kumitettuna miellyttävämpi käsitellä, etenkin kylmällä säällä. Sen välitys on myös huomattavasti hitaampi, mikä on suurilla suurennoksilla tarkennettaessa etu. Tarkennus on kuitenkin jäykkä, ja niinpä vanhan Swarovskin ja etenkin Zeissin tarkentaminen on huomattavasti tärinättömämpää. Uusi muotoilu korkealle sijoitettuihin okulaareineen vaikeuttaa tähtäämistä suoraan katseluasennosta putkea pitkin, ja okulaarin viereen on siksi lisätty piskuinen putkitähtäin, joka ei valitettavasti sovellu liikkuvien kohteiden löytämiseen. Painettava okulaarisuojus on nyörillä kiinni okulaarissa katoamisen estämiseksi, ja objektiivinsuojus on bajonettikiinnitteinen. Okulaarin kiinnitys bajonetissa on painonastalla avattava lukitus, jolloin okulaari ei voi esimerkiksi zoomatessa tahattomasti irrota. Silmäkuppi on tukeva ja kiertämällä liikuteltava, ja sen voi irrottaa puhdistamista varten. Zoomin lisäksi tarjolla on 20x, 30x ja 45x laajakulmaokulaarit. 20x laajakulmaa lukuun ottamatta uusia okulaareja voi käyttää myös vanhassa putkessa. Kaikki uudet okulaarit tarjoavat silmälasien käyttäjälle reilun katseluvälin. Sekä putki että okulaarit ovat vesitiiviitä ja tyyppitaytteisiä, takuu on 10 vuotta. Kumipäällysteisenä ATS 80 ei välttämättä kaipaa suojaussia, mutta Swarovski on luvannut sellaisen ensi talveksi markkinoille.

Uusi Swarovski testattiin heti sen saavuttua Suomeen.

Optinen suorituskyky

Heti kättelyssä testiryhmälle kävi selväksi, että nyt on testattavana todella korkealaatuinen kolmikko. Olosuhteet toki aina vaihtelevat, mutta edellisessä testissä useimmille putkille ylivoimaisia vaikeuksia tuottanut testikohde erottui kaikilla kolmella putkella helposti. Erotuskykyisimpänä testiryhmä päätyi pitämään Zeissia, mutta ero molempiin Swarovskeihin oli hiuksenhieno. Uuden ja vanhan mallin välillä mielipiteet menivät hiukan ristiin, ja niitä pidettiin käytännössä yhtä hyvinä. Sisällä testitaulut vahvistivat nämä tulokset, sillä Zeiss oli Swarovskeja hivenen edellä. Kontrasti oli jyrkin uudessa Swarovskissa. Varsinkin mustat toistuivat sillä erittäin puhtaasti. Kakkosena tuli Zeiss ja lähelle sitä pääsi vanha Swarovski. Kirkkain kuva oli Zeississa, ja Swarovskeista uusi oli selvästi vanhaa kirkkaampi. Hämäristeissä uuden Swarovskin kontrastisuus yllättäen auttoi erottamaan sillä lähes yhtä paljon yksityiskohtia kuin hiukan kirkkaammalla mutta loivakontrastisemmalla Zeissillä. Enemmän eroja putkien väliltä löytyi värientoistossa sekä katselun helppoudessa ja rauhallisuudessa. Värientoiston kohdalla Swarovskia on aiemmin pidetty lämpimänsävyisenä, ja vanha AT 80 antoi hiukan kellertävän sävyn. Zeissin kuvan selvää kellahtavuutta kritisoin jo viime kerralla. Pienillä suurennoksilla ATS 80 HD näyttää neutraalimmalta kuin toiset, mutta suurilla suurennoksilla sen sävy muuttuu selvästi sinivioletiksi, kylmänsävyiseksi. Yleensä käyttäjä mukautuu putkensa ominaisävyyden ja tottuu pitämään sitä neutraalina, mutta vanhan ja uuden Swarovskin välillä ero on melko huomattava. Värisävyyden erottumisen kohdalla löytyi myös eroja, mutta putkien erilaisen väritasapainon vuoksi riippuu kohteen väriskaalasta, millä niistä sävyt erottuvat helpoimmin. Vastavaloon matalalla olevan aamuaurinon lähellä olevaa kohdetta katsottaessa ATS 80:n kuva oli lähes vapaa haitallisista heijastuksista, kun taas Zeissin kuvaan tuli helposti suuri heijastuslaikku. Heijastuksen saattoi kuitenkin joten kuten välttää katsomalla okulaariin yläviistosta, jolloin kohteesta erottui yhtä paljon yksityiskohtia kuin Swarovskillakin. Katsomisen helppoudessa Zeissia pidettiin parhaana - paras kuva löytyi helposti ja nopeasti, ja kuvan tarkentaminen oli tarvittaessa vaivatonta. Vanha AT 80 HD oli lähes yhtä hyvä, mutta uuden ATS:n kohdalla testiryhmän jäsenet joutuivat etsimään parasta silmän asentoa enemmän. Swarovskin uudessa zoomissa on laajempi kuvakulma kuin vanhassa (2.06 - 1.14° vs. 1.9 - 0.95°) samalla kun reuna-alueen laatu on entisestään parantunut, ja ehkä tämä on jonkin verran verottanut katselun helppoutta. Zeissin zoomin näkökenttä on vielä laajempi (2.47 - 1.19°), mutta siinä kuvan reuna-alue on hyvä vain suurilla suurennoksilla (60x suurennoksella huipputerävä alue on jopa laajempi kuin ATS 80:n zoomilla), ja etenkin välillä 20-30x sen kuva on laidoilta tuhrainen ja panoroidessa hyvin levoton. ATS:n zoomin kuva on kaikilla suurennoksilla lähes reunaan saakka terävä ja hyvin rauhallinen panoroidessakin. Swarovskin uusi 30x laajakulma on Zeissin 30x laajakulmaa parempi. Molemmat ovat keskeltä teräviä ja

helppoja katsoa, mutta Zeissilla terävä alue kattaa vajaat 2/3 koko kuva-alasta, kun Swarovski on terävä lähes reunaan saakka. Toisin kuin pikkuputkien testin yhteydessä virheellisesti sanoin, Zeissin laajakulman kuva-ala on hiukan kapeampi kuin Swarovskin, joka sekään ei ole yhtä laajakulmainen kuin Leican ja Nikonin vastaavat. ATS 80:n esittelytilaisuudessa syyskuussa pääsin myös katsomaan tulevalla 45x laajakulmalla, joka vaikutti jopa kolmikymmppistäkin paremmalta.

Yhteenveto

Uusi ATS 80 HD on erinomainen kaukoputki. Sen optiset ominaisuudet ovat huippuluokkaa, käyttöominaisuudet erittäin hyviä, siinä ei ole mitään merkittäviä heikkouksia, ja lisäksi se on tyylikäs. Uutta ja ennennäkemätöntä suorituskykyä se ei kuitenkaan tarjoa - siihen olisi ilmeisesti tarvittu suurempi, 85-90 mm:n etulinssi. Kokonaisuutena se nousee Zeiss Diascope 85 FL:n rinnalle, ja riippuu käyttäjän mieltymyksistä ja tottumuksista kumman kanssa elämä olisi auvoisampaa. ATS 80 HD on myös hiukan edeltäjänsä AT 80 HD:tä parempi. Uutuus on vähän kirkkaampi ja kontrastikkaampi sekä kooltaan pienempi. Erotuskyvyssä ei kuitenkaan ole tapahtunut parannusta, ja vanhalla mallilla katseen kohdistaminen on helpompaa ja tähtääminen nopeampaa. Siten vanhan Swarovskin vaihtaminen uuteen ei mielestäni ole kovin perusteltua. Parhaan saatavissa olevan kaukoputken hankkimista harkitsevien on sen sijaan ilman muuta otettava Swarovskin ATS 80 HD huomioon.

Miten uusi Swarovski pärjäsikin voittaja Zeissille? Lue tulokset ohesta.

Tekniset tiedot:

Pituus (mitattu zoom-okulaarin kanssa)	n. 41 cm
Paino	n. 1670 g
Lähin tarkennusetäisyys	5 m
Okulaarien näkökentät: 20 - 60x S zoom	2.06-1.14°
20x SW	3.44°
30x SW	2.40°
45x SW	1.60°

Kimmo Absetz